

TÜRKİYE’ DE KADIN, CİNSELLİK VE KÜRTAJ

Sultan KOMUT

Kadir Has Üniversitesi Amerikan Kültürü ve Edebiyatı
Sakızağacı Mah. İstanbul Cad. Müjdem Apt. 48/4 Bakırköy-İstanbul
E-posta: skomut@hotmail.com

Özet

Çoğunlukla erkek egemen toplumlardan oluşan dünyamızda, kadın, hayatın her alanında ikinci plana itilmiş, kendisinden beklenen annelik ve ev kadınlığı rolünü üstlenmiştir. Bu durum Türkiye’de de diğerlerinden farklılık göstermemekte hatta kadın erkek eşitliğinde ülkemiz Etiyopya ve İran gibi ülkelerin gerisinde bulunmaktadır. Kadınların cinsellik, bekâret ve kürtaj gibi öznesi kadın olan alanlardaki suskunluğu irdelenmesi gereken bir konudur. Ülkemizde 1983 yılından itibaren yasal olan kürtaja bakış açısının anlatıldığı bölümde; ülkedeki hâkim din olan İslamiyet ve din olgusunun getirdiği anlayışa ek olarak kürtajda eşin rızası alınması odak noktası olmuştur. Bu çalışma Türk toplumunda kadının yeri, kadının cinselliği ve kürtaj meselelerine genel bir bakış açısı ortaya koymakla birlikte kadının bedeni ve doğurganlığı hakkında söz sahibinin yalnızca kendisi olması gerektiğini savunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Kürtaj, kadın, İslamiyet, cinsellik, bekâret, doğurganlık, izin*

Alan Tanımı: Kadın Çalışmaları (Sosyoloji)

WOMEN, SEXUALITY AND VIRGINITY IN TURKEY

Abstract

In our world, which is consist of mostly patriarchal societies, women have been considered inferior to men and have accepted the roles of mother and housewife which are assumed as their main roles. This situation shows no difference in Turkey; furthermore, our society is behind such countries as Iran and Ethiopia in equality of genders. Women’s silence in the areas of sexuality, virginity and abortion is an issue which needs to be examined. Abortion which has been legal in our country since 1983 is also considered in this paper by means of Islam and

the point of view it produces, along with the father's consent on operation. This paper not only unearths the general situation of women in Turkey, their sexuality and abortion but also defends that women must be the only decider about her own body and reproduction.

Key words: *Abortion, women, Islam, sexuality, virginity, reproduction, consent*

JEL Code: Y Women Studies (Sociology)

“Dünyada ilk kadın okumayı öğrendiğinde kadın problemi ortaya çıktı.”

Marie von Ebner-Eschenberg

1. GİRİŞ

Yüzyıllar boyunca kadınların algılanışı hep eril cinsiyetle kıyaslanarak yapılmış ve fiziksel farklılıkları eksiklik olarak kabul edilmiş, bu nedenle de hayatın neredeyse tüm alanlarında kadınlar sorun yaşamıştır. Marit Rulman ‘Kadın Filozoflar’ adlı eserinde şöyle der; “Eğer erkek filozoflar kadınlar üzerinde düşünürlerse bu, kural olarak onlarda örneğin; ruhun bulunmadığını (Aristoteles), akıl yeteneğinin eksikliğini (Kant) ya da onların duygularının sınırlarını saptamak için yapılmıştır.” (Rullman, 1996:15)

Türkiye’de ekonomik özgürlüğü olan kadın oranı % 22,3; üniversite mezunu kadın oranı % 5,5. (KSGM,2011:11)Eşi ya da eski eşi tarafından şiddete maruz kalan kadın oranı % 39. Yaşadığı şiddeti hiç kimseye anlatamayan kadın oranı % 48,5. (KSGM,2008) Bunlar hepimizin az ya da çok bildiği konular. Hepimiz biliyoruz ki bu ülkede kadınlar eğitimde, yönetimde, işyerinde ve elbette evlerinde erkeklerin egemenliği altında nesneleştirilmiş, sembolleştirilmiş, susturulmuş, dışlanmış, hatta aşağılanmış. Her ne kadar dünyadaki feminist hareketlerden etkilenip, ülkemizde de dalgalanmalar yaşanmışsa da; daha Şubat ayında yapılan 3. Uluslararası Kadın Konferansının sonuç bildirgesinde karşımıza çıkan kararlar hala yolun en başında olduğumuzu bizlere bir kez daha hatırlatır nitelikte. Sonuç Bildirgesine göre;

Feminist medyanın oluşturulması için çalışmalar yürütülmeli.

Yerelerde kadın meclislerinin oluşturulmalı.

Karar mekanizmalarında ve istihdamda, kadınların yer alması için, pozitif ayrımcılık ve kota uygulamalarının yürürlüğe konulmalı.

Kadınların kendilerini güvende hissedebileceği gündelik yaşam ihtiyaçlarının karşılandığı kendilerine özgü hayaller kurabileceği kentler hedeflenmeli. (Bianet, 2011)

Bildirgede yer alan önerilerden de anlaşılacağı üzere Türkiye kadın hakları konusunda dünyanın birçok ülkesinden geride. Bu çalışma Türk toplumunda kadının yeri, kadının cinselliği ve kürtaj meselelerine genel bir bakış açısı ortaya koymakla birlikte kadının bedeni ve doğurganlığı hakkında söz sahibinin yalnızca kendisi olması gerektiğini savunmaktadır.

2. KADIN VE CİNSELLİK

Türkiye’de ‘kadın’ ve ‘cinsellik’ kelimeleri yan yana geldiğinde bile ahlak tartışmaları yaratma eğilimindeyken ‘kadınların cinselliği’ denilince ortaya çıkan durumu analiz etmek için beyhude vakit harcamak niyetinde değilim. Ancak, belirtilmesi zorunludur ki Türkiye’de kadının cinselliği, nadir çevreler dışında, tartışılmaya kapalıdır, deyim yerindeyse ‘tabu’dur. Bizlerin adları cinsellik terimiyle yan yana geldiğinde, namusumuz sorgu altındadır, ahlakımız irdelenmekte, muhtemelen de hakkımızda negatif yargılara varılmaktadır. Bizden ‘iyi ev kadını’ ya da ‘iyi anne’ olmaz. Zaten ‘iyi anne’ olamayacaksa o kadından ne hayır beklenir! Herkes çok iyi bilir ki; ‘iyi aile kızı’, ‘evlenilecek kız’ gibi cinsiyetçi deyimler adı cinsellik kelimesiyle yan yana geçen hiçbir kadın için kullanılmaz. Bu nedenledir ki Türkiye’de kadının cinselliği konusunun odak noktası ya fazlasıyla cinsiyetçi olan ya da gizli kapılar ardında yapılan söylemlerdir. Bekâret, namus cinayetleri ve evlilik öncesi ilişki konuları da bu söylemlerin incelenebildiği, Türkiye’de kadının cinselliği konusunda bize en net bilgileri verecek olan konu başlıklarıdır.

Türkiye halkının ezici bir çoğunluğu Müslüman’dır. Bu bilgi laik devletin temel mantığına aykırı olmakla birlikte hepimizin Nüfus Cüzdanında yazar. Yani doğduğumuzda içinde bulunduğumuz kültürün bir parçası olarak ileride benimsemeyecek bile olsak Müslüman olarak adlandırılırız. İslam’da “Anne”ye çok büyük bir önem verilmekteyse de Müslüman toplumlarda ataerkil düzenin bir sonucu olarak bu sözde önem pratikte bir şey ifade etmez. Konuya şöyle bir değinmek isterim; birincisi İslamiyet’te verilen değer “annelik” kavramıdır, bu nedenle anne olmayı reddeden çocuksuz kadınlar bu özel alanın dışında gözükmemektedir ki bu durum da başlı başına dinin kadına verdiği role bir örnek teşkil etmektedir. İkinci olarak ise; İslam dininde kadına verilen önem sadece teoride olup, uygulanılabilirliği olsa bile pratikte ne yazık ki uygulanmamaktadır.

Bu durum sadece Türkiye’de Kadının durumu olarak algılanamaz. Zira Müslümanlığın yaygın olduğu tüm toplumlarda bunun örneklerini görmek mümkündür. Burada yapmakta olduğum eleştiri sadece İslam dinine yönelik değildir, bu durum ataerkil düzenin bir sonucudur ve dünyanın birçok yerinde aynı sonuçlara varılabilir.

Eveleyne Accad “Cinsellik ve Cinsel Politikalar” adlı Orta Asya’da kadınların durumlarını anlatan makalesinde kadınların üç temel alanda sessiz kaldıklarını ifade eder; “kadın vücudu, kişisel ilişkileri ve cinsel kimlikleri” ve ekler; “Bekâret, mastürbasyon, cinsel haz, kürtaj, doğum, ve bir bütün olarak kadın vücudu konusunda kadınlar arasında sessizlik hüküm sürmektedir.” (Accad, 2004:37-50)Orta Asya toplumlarıyla Türkiye Halkının benzerlikleri bizi de Evelyne Accad’ın deyimiyle bir “cinsel devrim”e ihtiyaç duyar hale getirmektedir. Ki bu devrim kadınların öncelikle kendilerini ilgilendiren alanlarda konuşabilmesiyle başlayıp, onları davranışlarında da özgür hale getirebilecektir.

Türkiye’de kadın cinselliğinin en çok tartışılan konusu elbette bekârettir. Bekâretin tanımını yapmak üzere Türk Dil Kurumundan faydalanmak isterim. TDK’ya göre bekâret kelimesinin birinci anlamı; kızlık. Sadece bu tanımdan bile yola çıkarak Türkiye’de var olagelen cinsiyetçi dilden bahsetmek mümkün. “kadın” ya “kız” kelimelerine toplum tarafından yüklenen anlam, aslında, dili kullanmada temel dayanak noktamız olan Türkçe Sözlükte yer alıyor. Tek kelime ile “kızlık” olarak tanımlanan “bekâret”e verilen örnek ise çok daha çarpıcı; “Hangi erkek aşk yapmadan evlendiği kızdan tam bir bekâret beklemez?” (Türk Dil Kurumu, İnternet) Dil konusundaki başucu kaynağımız olarak kabul edilen Türk Dil Kurumunun Büyük Türkçe Sözlüğü “bekâret” kelimesini bu şekilde tanımlıyor ve örnekliyorken kadınları bakire olmamakla suçlayan, hatta bu nedenle işlenen cinayetleri “namus cinayeti” adıyla yumuşatarak katilleri sempatik gösteren toplumu nasıl suçlayabiliriz ki?

Bekâret kavramı da cinsellikle bağlantılı tüm diğer konular gibi tabulaştırılmış ve tıbbi makaleler dışında yeterli olarak incelenmemiştir. Gül Özyeğin “Genç Türk Kadınlarında Cinsel Özgürlük ve Suçluluk” adındaki makalesinde bu konuyu gündeme getirip Türkiye’de bekâretin kadınların cinselliğinin kontrolünü sağlamadaki öneminden bahsederek bu “kadınların ve genç kızların bekârete verdiği önem” üzerinde çalışma yapılamayan bir alan olarak tanımlar. Özyeğin’e göre aileleriyle aynı şehirde yaşayan genç kadınların duygusal ve cinsel deneyimlerini aileleriyle, bir anlamda mecburiyetten de olsa, paylaştıklarını, ancak ailelerinden farklı şehirlerde yaşayanların bu deneyimleri gizlediğini ve bu nedenle de suçluluk duygusu geliştirdiklerini ifade etmektedir. (Özyeğin, 2009:15)

Anadolu'nun pek çok bölgesinde varlığını sürdüren gelenekler ve kadına dair söylemler dikkate alındığında bu genç kadınların duydukları 'suçluluk' anlam kazanmaktadır. Öte yandan Türkiye'de erkeklerin evlendiklerinde bakir olmaları, kadınların aksine, onlar için bir utanç kaynağıdır ve çoğunlukla erkeklerin ilk cinsel deneyimleri aile bireylerinden birinin önyak olması ile gerçekleşir. Türkiye'de Ergen Profili Raporunda belirtilen Siyez ve Siyez tarafından yapılan araştırmaya göre lise öğrencilerinin % 22'si cinsel ilişki deneyimi yaşamış ve "Erkekler kızlara göre daha erken yaşta cinsel ilişkiye girmişler, daha fazla cinsel ilişkide ve daha çok eşle cinsel ilişkide bulunmuşlar ve korunma yöntemlerini daha az kullanmışlardır." (Türkiye'de Ergen Profili,2008: 41)

"Evlilik ve Ahlak" adlı eserinde Bertrand Russell toplumların kadın ve erkek cinsellikleri konusundaki tutumlarını eleştirmiş ve erkeklerden kadınların aksine bakir olmaları istenmediğini ve evlendikten sonra bile evlilik dışı cinsel ilişkilerinin hoş karşılandığını ifade etmiştir.(Russell, 2006:68) Ona göre "erkeklerin evlenecekleri kızda bekâret aramaya başlamaları ataerki sistemin ortaya çıkmasıyla başlar." (Russell, 2006 :25)

3. KADIN VE KÜRTAJ

Türkiye'de kürtaj konusu her zaman sular altındadır tıpkı bir denizaltı gibi. Oradadır, hareket eder, suların altında yüzdüğü gayet net bilinir, yetkililerce izlenir, kontrol edilir, kısıtlanır, yasaklanır, serbest kalır ama tüm bu hareketlere rağmen görünmez. Dünyanın neredeyse yarısında kanuni olarak yasaktır, ilahi dinler kürtajı ya kati biçimde yasaklar ya da zaruriyet durumunda izin verir, bir çok ülkede cenin ya da bebek kavramlarına değinilerek ahlaki değerlendirmeler yapılır, ülkelerin başlıca siyasi partileri seçim ajandalarında konuya değinir ve halklar oylarını o partilere verirken kürtaj politikalarını da değerlendirir, kadın örgütleri kadının doğurganlık haklarını, kadının kendi vücuduyla ilgili seçim yapma hakkını savunurken, diğer yandan başka örgütler yaşam hakkından bahsederler. Fakat Türkiye'de kürtaj yapılır, kanunen yasal, dinen ise belirli koşulları sağlamadıkça yasaktır. Öte yandan, bu ülkenin % 99'unun kimliğinde Müslüman yazar, bu Müslüman nüfus dinen yasak olan eylem hakkında konuşmaz, tartışmaz, neden yasal olmalı ya da olmamalıyı savunmaz, kadının bedeni üzerinde hakkı olduğunu düşünmez bile, sadece ihtiyaç duyduğunda gider ve kürtajını olur ya da eşine eşlik eder ancak bunu kimselerle paylaşmaz. Zira günahtır, zira işin içinde cinsellik vardır, zira kadın hakkı mı o da nedir? Ama o denizaltı yüzer sessizce. Anlaşılacağı üzere kürtaj hem dini, hem etik, hem ekonomik hem de tıbbi alanları olan sosyolojik bir olgudur. Bu çalışmada tüm bu

dallara eğilmek olanaksız olduğundan sadece kadının bedeni üzerindeki hakkı yani doğurganlık hakları üzerinde yoğunlaşmak isterim.

Kadının yaşama hakkının bile engellendiği ülkemizde, onun doğurganlık gibi önemli bir konuda haklarının kısıtlanması çok da şaşırılacak bir konu değil. Zira Türkiye’de kadınlara kürtaj olma hakkı 1983 yılında sağlandı. Bu tarihten önce kürtaj yasal olarak yapılmıyordu ancak şu anda muhtemelen en küçüğü 40lı yaşlarının sonlarında olan kadınlar sağlıklı koşullarda hayatlarını tehlikeye atarak yasadışı da olsa kürtaj oluyorlardı. 1983 yılında kabul edilen Nüfus Planlaması Kanun’u göre bugün bir kadın gebeliğini sonlandırma hakkına sahip. Peki, bu değişikliğin temel nedeni neydi? Kadının kendi bedeni üzerinde söz hakkı olduğu gerçeği mi? Genellikle bodrum katlarında, kirli yataklarda, herhangi bir tıbbi aletin olmadığı, ve herhangi bir komplikasyon durumunda kurtarılmaları neredeyse imkansız koşullara katlanan kadınlar mı düşünülmüş? Elbette hayır. Türkiye’de nüfus planlama politikaları 1965 yılından itibaren gerçekleşmeye başlamış. Önce doğum kontrol ilaçlarının satımı yasallaşmış, halk doğum kontrol yöntemleri hakkında bilgilendirilmiş ve son hamle olarak da kürtaj yasal hale gelmiş. Yani her ne kadar kürtajın yasallaşması kadınlar adına olumlu bir hamle de, gerçekleşme sürecine baktığımızda bunun nüfus politikaları yani doğrudan ülke ekonomisiyle bağlantılı olduğu gerçeğini de göz ardı etmemeliyiz. Yani söz konusu olan hak, bir hak olmaktan öte ekonomik bir hamle, bir gerekliliktir. Eğer bu bir hak olsa idi bu hakkı kullanıp kullanmamak da sadece kadınların tekelinde olurdu oysa hamile olan kadın eğer evliyse operasyon ancak kocasının izni olursa uygulanabilmekte. Yani evli bir kadın bedeni üzerinde kendi başına bir hakka sahip değil. Öncelikle konuya açıklık getirmek için yasaya bakalım. Türk Ceza Kanunu diyor ki;

Madde 100 “ Gebelik süresi on haftadan fazla olan kadının çocuğunu isteyerek düşürmesi hâlinde, bir yıla kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.” (TCK, 2004)

Burada sorun teşkil eden bir durum yok ancak eşin rıza göstermesi ile ilgili kanun 1983 yılında yürürlüğe giren ve hala yürürlükte olan 2827 numaralı Nüfus Planlaması Hakkında Kanun’u göre;

Gebeliğin sona erdirilmesinde izin:

Madde 6 - 5 inci maddede belirtilen müdahale, gebe kadının iznine, küçükler de küçüğün rızası ile velinin iznine, vesayet altında bulunup da reşit veya mümeyyiz olmayan kişilerde reşit olmayan kişinin ve vasinin rızası ile birlikte sulh hakiminin izin vermesine bağlıdır.

5 inci maddenin birinci fıkralarında belirtilen ve rızaları aranılacak kişiler evli iseler, sterilizasyon veya rahim tahliyesi için eşin de rızası gerekir

Nüfus planlaması kanunundan hareketle yapılacak işlemlerde eğer kadın evli ise eşinin izni alınması yasal bir zorunluluktur. Öyleyse denilebilir ki bu yasa kadınların kendi bedenleri hakkında söz sahibi olmalarını hukuken imkânsız kılmakta ve ortaya cevaplanması gereken sorular bırakmaktadır? Bir kadın evli olduğunda bedeni kocasına mı aittir? Yasa kadınları karar veremeyecek kadar eksik mi buluyor? Eşlerden sadece birinin rızası olduğunda seçme hakkı kimde olacaktır? Bu embriyoyu bedeninde taşıyacak olan annede mi yoksa baba da mı? Evlilik içi tecavüzde erkeğin rızasının önemi var mı? Ya da biyolojik baba olmadığında kadın kendi rızasıyla kürtaj olabilme hakkına sahip mi? Bunun gibi bir çok soru daha sıralanabilir. Ancak kesin bir şekilde tanık olduğumuz durum erkeğin sözünün hemen her yerde kadınınkinden önemli kabul edildiği toplumumuzda yasalar da erkek egemen toplumu destekler nitelikte. Hem de öznesi sadece bir kadının olduğu kürtaj konusunda bile.

Çocuk sahibi olup olmama konusunda son kararı kadınların vermesinin gerektiğini Kadının İnsan Hakları Derneği kurucusu, Peter-Patricia Gruber Uluslararası Kadın Hakları Ödülü sahibi ve Newsweek'in 8 Mart 2011' de dünyayı sarsan 150 kadın arasında gösterdiği Pınar İlkaracan da şu sözleriyle ifade eder; "kendi doğurganlığı ile ilgili karar verebilmesi kadının en temel insan haklarından biridir." (İlkaracan,2001)

Her ne kadar yasalar dahi bizleri kendi vücudumuz ve doğurganlığımız hakkında kendi kararımızı veremeyecek durumda görse de bu kararı vermek bizim en doğal hakkımız. Dünyaya bir çocuk getireceksek bu sadece bizim kendi rızamızla olmalıdır.

Çünkü fiziksel ve zihinsel açıdan biz etkileneceğiz; bizim hayatımızın yönü değişecek, eğitimden ya da iş hayatından kısa süreli de olsa bizler uzaklaşacak, bir anne olmanın sorumluluğu altında bizler ezileceğiz.

Çünkü döllenme sürecinden sonra embriyonun gelişip dünyaya gelmeye hazır bir bebek oluşuna kadar geçen ortalama 9 aylık süreçte tamamen yalnızız. En iyi ihtimalle sürekli eşinin yanında bulunan bir erkeğin çekeceği sıkıntı bizim bedenimizde meydana gelecek değişiklik, duygusal travma, doğum esnası ve doğum sonrası komplikasyonlarla kıyaslanamaz bile.

Çünkü doğum esnasında hayatımızı kaybetme riskiyle karşı karşıya olan da biziz. Öyleyse nasıl olurda bu kararı verirken bir başkasının iznine ihtiyaç duyarız. Nasıl

olurda bir başkası izin vermiyor diye bahsi geçen tüm zorlukları yaşamaya zorlanabiliriz?

Dünyanın birçok ülkesinde kürtajın yasallığı, ne süreye kadar kabul edilebilir olduğu, yasaların bunu düzenlemeye hakkı olup olmadığı, dinlerdeki yaptırımlar, operasyona kocanın ya da ebeveynin rızasının kabul edilebilirliği, vazgeçilenin sadece bir hücre mi yoksa bebek mi olduğu ve kürtaj olmanın bir kadın hakkı olup olmadığı tartışılmakta. En hararetli, en donanımlı kürtaj hakkı savunucuları dâhil hepimizin bulunduğu ortak bir konu var; kürtaj bir doğum kontrol yöntemi değildir. Ancak, istenmeyen gebeliklerde hamile olan kadın her ne sebeple olursa olsun kürtaj olmak isterse bu karar sadece onun olmalıdır.

3. SONUÇ

Türkiye’de kadına verilen rol ahlak, din, ekonomik ve toplumsal koşullarla bağlantılıdır. Her ne kadar İslam dini annelik kavramına büyük önem verse de, bu önem annelik kavramı ile kısıtlanmış ve kadınlara genel anlamda yeteri kadar önem verilmemiştir. Erkekler kadınlara göre üstün olarak kabul edilmiş ve aile kurumunda sözü geçen taraf her zaman erkek olmuştur. Dinin yanı sıra genel ahlak anlayışı, toplumun yönetilmesi, ekonominin düzenlenmesi gibi birçok etken ataerkil toplumun sürekliliğini sağlamaktadır. Türkiye’de bekâret, cinsel ilişki ve kürtaj gibi kadınların cinsellikleri ile ilgili birçok konunun kadınlar tarafından konuşulması dahi tabulaştırılmakta ve kadınların sosyal hayatta ataerkil zihniyete boyun eğmeleri beklenmektedir. Cinsellekle ilgili söylem ve davranışları açısından kısıtlanmakta olan kadınlar yüz yıllardır süregelen bu anlayışın içinde tutsak olmuş ve kendilerini öğüten bu çarkın dişlilerinden biri haline gelmişlerdir. Eril cinsin kendilerine izin verdiği ölçüde özgür davranmaya alışan kadınlar kendi bedenleriyle ilgili temel haklarını bile erkeklerin iznine bağlı olarak kullanmaktadır. Bizler sustukça, boyun eğdikçe, izin verdikçe bu yapı devam edecektir. O yüzden susmayalım! O yüzden izin vermeyelim! Çünkü biz izin verdikçe boynumuzu eğmeye devam edeceğiz. Bu nedenle, ben bu toplumda yaşayan bir kadın olarak sözümü yükseltmeyi görev ediniyor ve tanıklığınızda ant içiyorum.

KAYNAKLAR

Rullman, M. Kadın Filozoflar 1 “Antikçağdan Aydınlanmaya Kadar” Kabalcı Yayınevi, İstanbul, 1996.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü “Türkiye’de Kadının Durumu”,
<http://www.ksgm.gov.tr/>

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü “Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması”, <http://www.ksgm.gov.tr/>

Kadın Kentlerine Doğru Konferansı Sonuç Bildirgesi Açıklandı,
<http://www2.bianet.org/bianet/kadin/127731-kadin-kentlerine-dogru-konferansi-sonuc-bildirgesi-aciklandi>

Accad, E. “*Sexuality and Sexual Politics: Conflicts and Contradictions for Contemporary Women in the Middle East*” Ed. P. İlkaracan , 37-50. Women and Sexuality in Muslim Societies, Women for Women’s Human Rights, 2004.

Türk Dil Kurumu, <http://www.tdk.gov.tr>

Özyegin, Gul. “*Virginal Facades: Sexual Freedom and Guilt among Young Turkish Women*” European Journal of Women's Studies 2009; 16; 103
<http://ejw.sagepub.com/cgi/content/refs/16/2/103>

Türkiye’de Ergen Profili 2008,
http://www.aile.gov.tr/files/turkiyede_ergen_profili_2008.pdf

Russell ,B., Evlilik ve Ahlak, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, 2006

Türk Ceza Kanunu, 2004.

İlkaracan, Pinar. *Islam and Women’s Sexuality: A Research Report from Turkey*. Mary Hunt, Patricia B. Jung and Radhika Balakrishnan (eds.), Good Sex: Feminist Perspectives from the World’s Religions, (New Jersey: Rutgers University Press, 2001)